

B. Sekundarno pravo

5. UREDBA (EZ) BR. 593/2008 EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. lipnja 2008. o pravu mjerodavnom za ugovorne obveze*

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 61. točku (c) i drugu alineju članka 67. stavka 5.,
uzimajući u obzir prijedlog Komisije,
uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora,¹
djelujući u skladu s postupkom predviđenim u članku 251. Ugovora,²
polazeći od sljedećeg:

(1) Zajednica je postavila za svoj cilj održavanje i razvoj prostora slobode, sigurnosti i pravde. Radi postupnog uspostavljanja takvog prostora, Zajednica mora usvojiti mjere koje se odnose na pravosudnu suradnju u građanskim stvarima s prekograničnim obilježjem u mjeri u kojoj je to potrebno za neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(2) Prema članku 65(b) Ugovora, te mjere moraju obuhvaćati i one koje promiču usklađenost kolizijskih pravila i pravila o izbjegavanju sukoba nadležnosti država članica.

(3) Na sastanku u Tampereu 15. i 16. listopada 1999., Europsko vijeće prihvatilo je načelo uzajamnog priznanja sudskih odluka i drugih odluka pravosudnih tijela kao kamen temeljac pravosudne suradnje u građanskim stvarima te je pozvalo Vijeće i Komisiju da usvoje program mjera za implementaciju toga načela.

(4) Vijeće je 30. studenoga 2000. usvojilo zajednički program mjera Komisije i Vijeća za ostvarenje načela uzajamnog priznanja sudskih odluka donesenih u građanskim i trgovačkim stvarima.³ Programom su mjere koje se odnose na harmonizaciju kolizijskih pravila utvrđene kao mjere koje pridonose pojednostavljenju uzajamnog priznanja sudskih odluka.

* Redakcijski pročišćeni tekst. Uredba je objavljena u SL L 177, 4. 7. 2008., str. 6–16; ispravak u SL L 309 od 24. 11. 2009., str. 87. Na snazi je u svim državama članicama Europske unije osim Danske. Stupila je na snagu 17. 12. 2009.

¹ SL C 318, 23. 12. 2006., str. 56.

² Mišljenje Europskoga parlamenta od 29. studenoga 2007. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 5. lipnja 2008.

³ SL C 12, 15. 1. 2001., str. 1.

(5) Haški program,⁴ koji je usvojilo Europsko vijeće 5. studenoga 2004., pozvao je na energično djelovanje u pogledu kolizijskih pravila za ugovorne obveze (Rim I).

(6) Radi unaprjeđenja predvidivosti ishoda parničnih postupaka, sigurnosti u pogledu primjene mjerodavnog prava i slobodnog kretanja sudskih odluka, neometano funkcioniranje unutarnjeg tržišta stvara potrebu za time da kolizijska pravila u državama članicama određuju kao mjerodavno isto nacionalno pravo bez obzira na to u kojoj državi je sud pred kojim je tužba podnesena.

(7) Materijalno polje primjene kao i odredbe ove Uredbe moraju biti u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti i priznanju i ovrsi sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima⁵ (Bruxelles I) i Uredbom (EZ) br. 864/2007 Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu mjerodavnom za izvanugovorne obveze (Rim II).⁶

(8) Obiteljski odnosi trebaju obuhvaćati srodstvo u uspravnoj liniji, brak, srodstvo po tazbini i srodstvo u pobočnoj liniji. Upućivanje u članku 1. stavku 2. na odnose koji imaju učinke usporedive s brakom i drugim obiteljskim odnosima, valja tumačiti prema pravu članice suda pred kojim je pokrenut postupak.

(9) Obveze iz vlastitih i trasiranih mjenica, čekova i drugih prenosivih vrijednosnih papira trebaju obuhvaćati i teretnice u mjeri u kojoj obveze iz teretnice proizlaze iz njezinog svojstva prenosivosti.

(10) Obveze koje proizlaze iz postupanja koja su prethodila sklapanju ugovora obuhvaćene su člankom 12. Uredbe (EZ) br. 864/2007. Stoga je te obveze potrebno isključiti iz polja primjene ove Uredbe.

(11) Sloboda stranaka da izaberu mjerodavno pravo treba se smatrati jednim od temelja sustava kolizijskih pravila u pitanjima ugovornih obveza.

(12) Sporazum između stranaka o isključivoj nadležnosti jednog ili više sudova neke države članice za sporove iz ugovora, treba biti jedan od čimbenika kojega je potrebno uzeti u obzir pri odlučivanju o tome je li jasno sklopljen izbor mjerodavnog prava.

(13) Ova Uredba ne sprječava stranke da u ugovor upućivanjem inkorporiraju neki nedržavni sustav pravila ili međunarodnu konvenciju.

(14) Ako Zajednica, odgovarajućim pravnim aktom, usvoji pravila materijalnog ugovornog prava, uključujući standardne odredbe, tim se aktima može strankama omogućiti da ih izaberu kao mjerodavno pravo.

(15) Ako je izabrano mjerodavno pravo, a svi ostali elementi vezani za činjenični sadržaj nalaze se u državi različitoj od one čije je pravo izabrano, izbor prava ne utječe na primjenu odredaba prava te druge države čija se primjena ne može isključiti ugovorom. Ovo se pravilo treba primijeniti bez obzira na to je li izbor prava popraćen izborom suda. Budući da nije došlo ni do kakve sadržajne promjene u usporedbi s člankom 3. stavkom 3.

⁴ SL C 53, 3. 3. 2005., str. 1.

⁵ SL L 12, 16. 1. 2001., str. 1. Uredba kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Uredbom (EZ) br. 1791/2006 (SL L 363, 20. 12. 2006., str. 1).

⁶ SL L 199, 31. 7. 2007., str. 40.

Konvencije o pravu mjerodavnom za ugovorne obveze⁷ (Rimska konvencija), tekst ove Uredbe usklađen je u najvećoj mogućoj mjeri s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 864/2007.

(16) U svrhu ostvarenja pravne sigurnosti u području Europskog pravosudnog prostora kao općeg cilja ove Uredbe, kolizijska pravila trebaju biti u visokoj mjeri predvidljiva. Sudovi bi, međutim, trebali zadržati određeni stupanj diskrecije pri određivanju koje je pravo u najužoj vezi s određenim činjeničnim sadržajem.

(17) U pogledu određivanja mjerodavnog prava u slučaju kad ono nije izabrano, pojmove "pružanje usluga" i "kupoprodaja robe" treba tumačiti jednako kao i kod primjene članka 5. Uredbe (EZ) br. 44/2001, u mjeri u kojoj su kupoprodaja robe i pružanje usluga obuhvaćeni tom Uredbom. Iako ugovori o franšizi i ugovori o distribuciji jesu ugovori o pružanju usluga, ti su ugovori uređeni posebnim pravilima.

(18) U pogledu određivanja mjerodavnog prava u slučaju kad ono nije izabrano, višestrani sustavi trebaju biti oni sustavi u kojima se trgovanje odvija, poput uređenih tržišta i sustava višestranog trgovanja, u skladu s odredbama članka 4. Direktive 2004/39/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata,⁸ bez obzira na to da li se ona oslanjaju na središnju drugu stranu ili ne.

(19) U slučaju nepostojanja izbora prava, mjerodavno pravo treba se utvrditi u skladu s pravilom određenim za pojedinu vrstu ugovora. Ako je ugovor nemoguće svrstati pod neku određenu vrstu, odnosno ako se elementi nekog ugovora mogu svrstati u više posebnih vrsta, mjerodavno treba biti pravo države u kojoj stranka koja obavlja karakterističnu činidbu ima uobičajeno boravište. U slučaju ugovora koji se sastoje od skupine prava i obveza, koje se mogu svrstati pod više pojedinih vrsta ugovora, karakteristična činidba u ugovoru treba se utvrditi prema njegovom težištu.

(20) Ako je ugovor očito uže povezan s državom različitom od one određene člankom 4. stavkom 1. ili stavkom 2., primjenom izbjegavajuće klauzule treba utvrditi primjenu prava te druge države. U svrhu utvrđivanja te države, treba između ostalog uzeti u obzir je li navedeni ugovor u uskoj vezi s drugim ugovorom ili ugovorima.

(21) U nedostatku izbora, ako se mjerodavno pravo ne može utvrditi svrstavanjem ugovora pod neku od posebnih vrsta niti određivanjem uobičajenog boravišta stranke koja vrši karakterističnu činidbu, za ugovor treba biti mjerodavno pravo države s kojom je ugovor u najužoj vezi. U svrhu utvrđivanja te države treba se između ostalog uzeti u obzir je li navedeni ugovor u uskoj vezi s drugim ugovorom ili ugovorima.

(22) U pogledu tumačenja ugovora o prijevozu robe, nisu predviđene nikakve sadržajne promjene u odnosu na članak 4. stavak 4. treću rečenicu Rimske konvencije. Slijedom toga brodarske ugovore za pojedinačan prijevoz i druge ugovore čiji je glavni pred-

⁷ SL C 334, 30. 12. 2005., str. 1.

⁸ SL L 145, 30. 4. 2004., str. 1. Direktiva kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Direktivom 2008/10/EZ (SL L 76, 19. 3. 2008., str. 33).

met prijevoz robe valja smatrati ugovorima o prijevozu robe. U smislu ove Uredbe izraz "pošiljatelj" treba se odnositi na svaku osobu koja sklopi ugovor o prijevozu s prijevoznikom, a izraz "prijevoznik" treba se odnositi na stranku koja se obvezuje prevesti robu, bez obzira na to obavlja li prijevoz sama ili ne.

(23) U pogledu ugovora sklopljenih sa strankama koje se smatraju slabijima, te stranke trebaju biti zaštićene kolizijskim pravilima koja su povoljnija za njihove interese od općih pravila.

(24) Posebno kod potrošačkih ugovora, kolizijska pravila trebaju omogućiti smanjenje troškova rješavanja sporova koji se najčešće odnose na relativno male tražbine te uzeti u obzir razvoj tehnika prodavanja na daljinu. U svrhu usklađenosti s Uredbom (EZ) br. 44/2001, potrebno je uputiti na pojam usmjerene djelatnosti kao pretpostavke za primjenu pravila o zaštiti potrošača i usklađeno tumačiti taj pojam u Uredbi (EZ) br. 44/2001 i ovoj Uredbi, uzimajući u obzir da zajednička izjava Vijeća i Komisije o članku 15. Uredbe (EZ) br. 44/2001 navodi da "za primjenu članka 15. stavka 1. točke (c) nije dovoljno samo da poduzetnik usmjeri svoje djelatnosti na državu članicu u kojoj je prebivalište potrošača, odnosno na niz država članica uključujući i tu državu članicu; potrebno je također sklopiti ugovor u okviru njegova poslovanja." Izjava također navodi da "sama činjenica da je neka mrežna stranica dostupna nije dovoljna za primjenu članka 15., iako se kao čimbenik uzima u obzir činjenica da se putem mrežne stranice nudi sklapanje ugovora na daljinu te da je ugovor zaista bio sklopljen na daljinu bilo kojim sredstvima. U tom smislu, jezik i valuta koji se koriste na mrežnoj stranici ne predstavljaju relevantan čimbenik."

(25) Potrošače je potrebno zaštititi propisima države u kojoj imaju uobičajeno boravište koji se ne mogu isključiti sporazumom, pod uvjetom da je potrošački ugovor sklopljen kao posljedica obavljanja profesionalnih ili poslovnih djelatnosti nekog poduzetnika u toj državi. Jednaka se zaštita mora jamčiti ako poduzetnik, premda ne obavlja profesionalnu ili poslovnu djelatnost u državi u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište, na bilo koji način usmjerava svoje djelatnosti na tu državu ili na nekoliko država, uključujući i tu državu, te se ugovor sklapa kao posljedica tih djelatnosti.

(26) U smislu ove Uredbe, financijske usluge poput investicijskih usluga i djelatnosti te dodatnih usluga koje poduzetnik pruža potrošaču, kako je navedeno u odjeljcima A i B Priloga I Direktive 2004/39/EZ i ugovori o prodaji udjela u poduzećima za zajednička ulaganja, bez obzira na to jesu li obuhvaćeni Direktivom Vijeća 85/611/EEZ od 20. prosinca 1985. o koordinaciji zakona i drugih propisa u pogledu organizacija za kolektivno ulaganje u prenosive vrijednosne papire (UCITS),⁹ podliježu odredbama članka 6. ove Uredbe. U skladu s time, kod upućivanja na odredbe koje uređuju izdavanje odnosno javnu ponudu prenosivih vrijednosnih papira te upis ili otkup udjela u poduzećima za zajednička ulaganja, takvo upućivanje treba uključiti sve aspekte koji vežu izdavatelja odnosno ponuđača za potrošača, ali ne smiju uključivati one aspekte koji se odnose na pružanje financijskih usluga.

⁹ SL L 375, 31. 12. 1985., str. 3. Direktiva kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Direktivom 2008/18/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća (SL L 76, 19. 3. 2008., str. 42).

(27) Treba utvrditi razne izuzetke od općeg kolizijskog pravila za potrošačke ugovore. Prema jednom takvom izuzetku, opće se pravilo ne treba primjenjivati na ugovore čiji su predmet stvarna prava na nekretninama odnosno na najam ili zakup nekretnina, osim ako se ugovor ne odnosi na najam ili zakup nekretnina sa pravom povremenog korištenja (*timeshare*), u smislu Direktive 94/47/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 26. listopada 1994. o zaštiti kupaca u pogledu određenih aspekata ugovora koji se odnose na kupnju prava uporabe nekretnina na temelju višekorisničkog (*timeshare*) najma.¹⁰

(28) Potrebno je osigurati da prava i obveze koji predstavljaju financijski instrument nisu obuhvaćeni općim pravilom koje se primjenjuje na potrošačke ugovore, s obzirom na to da to može dovesti do mjerodavnosti različitih prava na svaki od korištenih instrumenata, čime se mijenja njihova priroda i sprječava njihova zamjenjivost kroz trgovinu, odnosno ponudu. Isto tako, kad god su takvi instrumenti izdani odnosno ponuđeni, ugovorni odnosi utvrđeni između izdavatelja ili ponuđača i potrošača ne trebaju nužno biti podređeni obveznoj primjeni prava države uobičajenog boravišta potrošača, s obzirom na to da postoji potreba za osiguranjem jednakih uvjeta izdanja odnosno ponude. Isto se načelo treba primijeniti u pogledu višestranih sustava obuhvaćenih odredbama članka 4. (1). (h), u pogledu kojih treba osigurati da pravo države uobičajenog boravišta potrošača ne zadire u pravila koja se primjenjuju na ugovore sklopljene unutar tih sustava, odnosno na upravitelje takvim sustavima.

(29) U smislu ove Uredbe, upućivanja na prava i obveze koje čine odredbe koje uređuju izdanje, javnu ponudu odnosno javno preuzimanje prenosivih vrijednosnih papira te upućivanja na upis i otkup udjela u poduzećima za zajednička ulaganja, trebaju uključivati odredbe koje, između ostalog, uređuju dodjelu vrijednosnih papira ili udjela, prava prekomjernog upisa, prava povlačenja i slična pitanja u vezi s ponudom, kao i pitanja navedena u člancima 10., 11., 12. i 13., čime se osigurava da su svi ugovorni aspekti ponude, koji vežu izdavača odnosno ponuđača za potrošača, regulirani istim pravom.

(30) U smislu ove Uredbe, financijskim instrumentima i prenosivim vrijednosnim papirima smatraju se instrumenti navedeni u članku 4. Direktive 2004/39/EZ.

(31) Ova Uredba ne dira u djelovanje formalnog sporazuma koji je utvrđen kao sustav prema članku 2. (a) Direktive 98/26/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnom obračunu u sustavima za obračunavanje plaćanja i vrijednosnih papira.¹¹

(32) S obzirom na posebnu prirodu ugovora o prijevozu i ugovora o osiguranju, posebne odredbe trebaju osigurati odgovarajuću razinu zaštite putnika i osiguranika. Stoga se članak 6. ne treba primjenjivati kod takvih ugovora.

(33) Ako ugovor o osiguranju koji ne pokriva neki veliki rizik pokriva više od jednog rizika, od kojih se barem jedan nalazi u državi članici i barem jedan u trećoj zemlji, posebna pravila za ugovore o osiguranju iz ove Uredbe trebaju se primjenjivati samo na rizik, odnosno rizike koji se nalaze u državi članici, odnosno državama članicama.

(34) Pravilo o pojedinačnim ugovorima o radu ne treba dirati u primjenu pravila neposredne primjene države u kojoj radnik obavlja posao u skladu s Direktivom 96/71/EZ

¹⁰ SL L 280, 29. 10. 1994., str. 83.

¹¹ SL L 166, 11. 6. 1998., str. 45.

Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o raspoređivanju radnika u okviru pružanja usluga.¹²

(35) Zaposlenici ne smiju biti lišeni zaštite koju im pružaju odredbe od kojih se ne može odstupiti sporazumom odnosno od kojih se može odstupiti samo u njihovu korist.

(36) U pogledu pojedinačnih ugovora o radu, rad obavljen u drugoj državi mora se smatrati privremenim ako se od zaposlenika očekuje da nastavi raditi u matičnoj državi nakon što je završio s radom u inozemstvu. Sklapanje novog ugovora o radu s izvornim poslodavcem, odnosno poslodavcem koji pripada u istu grupu trgovačkih društava kao i izvorni poslodavac, ne može isključivati pretpostavku da je zaposlenik svoj posao u drugoj državi obavljao privremeno.

(37) Pitanja od javnog interesa opravdavaju, pod iznimnim okolnostima, davanje mogućnosti sudovima država članica da primijene izuzetke na temelju javnog poretka i pravila neposredne primjene. Pojam "pravila neposredne primjene" mora se razlikovati od pojma "odredaba koje se ne mogu isključiti ugovorom" te ga se mora uže tumačiti.

(38) U vezi s prijenosom tražbine, izrazom "odnos" mora se pojasniti da se članak 14., stavak 1. primjenjuje i na stvarnopravne aspekte ugovora između cedenta i cesionara, u pravnim poretcima koji razlikuju stvarnopravne i obveznopravne aspekte. Međutim, pojam "odnos" ne treba tumačiti tako da se odnosi na bilo koji odnos koji može postojati između cedenta i cesionara. Posebice se taj pojam ne treba odnositi na prethodna pitanja u pogledu prijenosa tražbine. Izraz mora biti strogo ograničen na aspekte koji se neposredno odnose na predmetni prijenos tražbine.

(39) Zbog pravne sigurnosti, treba postojati jasna definicija uobičajenog boravišta, osobito za društva, udruge i pravne osobe. Za razliku od odredbe članka 60., stavka 1. Uredbe (EZ) br. 44/2001, kojom se utvrđuju tri kriterija, kolizijsko pravilo mora se temeljiti na jednom kriteriju; u suprotnom stranke ne bi mogle predvidjeti koje se pravo primjenjuje u njihovom slučaju.

(40) Valja izbjegavati situacije u kojima su kolizijska pravila raspršena u više instrumenata i u kojima između tih pravila postoje razlike. Međutim, ovom se Uredbom ne isključuje mogućnost uvrštavanja kolizijskih pravila koja se odnose na ugovorne obveze u odredbe prava Zajednice u pogledu pojedinih pitanja.

Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata kojima je cilj doprinijeti neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta u mjeri u kojoj ih nije moguće primijeniti u vezi s pravom mjerodavnim prema odredbama ove Uredbe. Primjena odredaba prava mjerodavnog prema odredbama ove Uredbe ne smije ograničiti slobodno kretanje roba i usluga kako je ono uređeno pravnim aktima Zajednice, primjerice Direktivom 2000/31/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o nekim pravnim aspektima usluga informacijskog društva, a posebice elektroničke trgovine na unutarnjem tržištu (Direktiva o elektroničkoj trgovini).¹³

¹² SL L 18, 21. 1. 1997., str. 1.

¹³ SL L 178, 17. 7. 2000., str. 1.

(41) Zbog poštivanja međunarodnih obveza koje su preuzele države članice, ova Uredba ne smije utjecati na međunarodne konvencije kojima su jedna ili više država članica stranke u vrijeme donošenja ove Uredbe. Kako bi se olakšao pristup pravnim aktima, Komisija u Službenom listu Europske unije treba na osnovi informacija pruženih od strane država članica objaviti popis relevantnih konvencija.

(42) Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću uputiti prijedlog u vezi s postupcima i uvjetima prema kojima će države članice u pojedinačnim i iznimnim slučajevima imati pravo u svoje ime pregovarati i zaključivati sporazume s trećim državama koji se tiču sektorskih pitanja, a uključuju odredbe o pravu mjerodavnom za ugovorne obveze.

(43) Budući da se ciljevi predloženog postupanja ne mogu dostatno postići postupanjem država članica već se, zbog svoga opsega ili učinaka, mogu bolje postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenom u istome članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tih ciljeva.

(44) U skladu s člankom 3. Protokola o stajalištu Ujedinjenog Kraljevstva i Irske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Irska je priopćila svoju želju da sudjeluje u donošenju i primjeni ove Uredbe.

(45) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Ujedinjenog Kraljevstva i Irske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, a ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog Protokola, Ujedinjeno Kraljevstvo ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, Uredba nije za nju obvezujuća niti ju je dužna primjenjivati.

(46) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, Uredba nije za nju obvezujuća niti ju je dužna primjenjivati.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

POLJE PRIMJENE

Članak 1.

Polje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na ugovorne obveze u građanskim i trgovačkim stvarima koje su povezane s pravima više država.

Uredba se ne primjenjuje posebice u poreznim, carinskim i upravnopravnim stvarima.

2. Iz polja primjene ove Uredbe isključena su:

(a) pitanja koja se odnose na status ili pravnu i poslovnu sposobnost fizičkih osoba, ne dovodeći u pitanje članak 13.;

(b) obveze koje proizlaze iz obiteljskih odnosa ili odnosa koji prema pravu koje je za njih mjerodavno imaju usporedive učinke, uključujući i obveze uzdržavanja;

(c) obveze koje proizlaze iz bračnoimovinskih odnosa, imovinskih odnosa koji, prema pravu koje je za njih mjerodavno, imaju učinke usporedive s brakom, te iz oporuka i nasljeđivanja;

(d) obveze koje proizlaze iz vlastitih i trasiranih mjenica, čekova te drugih prenosivih vrijednosnih papira, u mjeri u kojoj obveze iz tih prenosivih vrijednosnih papira proizlaze iz njihove prenosivosti;

(e) ugovori o arbitraži i o izboru suda;

(f) pitanja prava društava, udruga i pravnih osoba, poput osnivanja putem registracije ili na drugi način, pravne i poslovne sposobnosti, unutarnje organizacije ili likvidacije društava, udruga i pravnih osoba te osobne odgovornosti članova i tijela društva za obveze društava, udruga ili pravnih osoba;

(g) pitanje može li zastupnik obvezati osobu za čiji račun postupa prema trećima te može li tijelo nekog društva, udruge ili pravne osobe obvezati društvo, udruhu ili pravnu osobu prema trećima;

(h) osnivanje trusta te odnose između osnivača, upravitelja i korisnika trusta;

(i) obveze koje proizlaze iz radnji koje prethode sklapanju ugovora;

(j) ugovori o osiguranju koji proizlaze iz poslovanja organizacija koje nisu poduzetnici navedeni u članku 2. Direktive 2002/83/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o životnom osiguranju,¹⁴ čiji je cilj pružanje pogodnosti zaposlenim ili samozaposlenim osobama unutar poduzeća ili grupe poduzeća odnosno obrta ili grupe obrta, u slučaju smrti odnosno nadživljenja ili u slučaju prestanka ili ograničenja djelatnosti, odnosno profesionalna oboljenja ili ozljede na radu.

3. Ova se Uredba ne odnosi na dokaze i postupak, ne dovodeći u pitanje članak 18.

4. U ovoj Uredbi izraz "država članica" znači države članice na koje se ova Uredba primjenjuje. Međutim, u članku 3. stavku 4. i članku 7. ovaj izraz znači sve države članice.

Članak 2.

Univerzalna primjena

Pravo mjerodavno prema ovoj Uredbi primjenjuje se i onda kada ono nije pravo neke države članice.

¹⁴ SL L 345, 19. 12. 2002., str. 1. Direktiva kako je zadnji put izmijenjena i dopunjena Direktivom 2008/19/EZ (SL L 76, 19. 3. 2008., str. 44).

POGLAVLJE II.
ZAJEDNIČKA PRAVILA

Članak 3.

Sloboda izbora

1. Za ugovor je mjerodavno pravo koje stranke izaberu. Izbor mora biti izričit ili jasno proizlaziti iz odredaba ugovora ili okolnosti slučaja. Stranke mogu izabrati mjerodavno pravo za cijeli ugovor ili za neki njegov dio.

2. Stranke se u svako doba mogu sporazumjeti da za ugovor bude mjerodavno pravo različito od onoga koje je bilo ranije mjerodavno, bilo na temelju ranijeg izbora prema ovom članku ili na temelju drugih odredaba ove Uredbe. Izmjenom mjerodavnog prava nakon sklapanja ugovora ne dira se u njegovu formalnu valjanost na temelju članka 11. niti u prava trećih.

3. Ako se svi ostali elementi činjeničnog sadržaja u vrijeme izbora prava nalaze u nekoj drugoj državi, a ne onoj čije je pravo izabrano, izbor prava ne utječe na primjenu propisa prava te druge države čija se primjena ne može isključiti ugovorom.

4. Ako se svi ostali elementi činjeničnog sadržaja u vrijeme izbora prava nalaze u jednoj ili više država članica, izbor mjerodavnog prava države koja nije članica ne utječe na primjenu propisa prava Zajednice čija se primjena ne može isključiti ugovorom, po potrebi u obliku kako su implementirane u državi članici pred čijim se sudom vodi postupak.

5. Postojanje i valjanost suglasnosti stranaka u pogledu izbora mjerodavnog prava određuje se u skladu s odredbama članaka 10., 11. i 13.

Članak 4.

Mjerodavno pravo kada ga stranke nisu izabrale

1. Ako pravo mjerodavno za ugovor nije izabrano prema članku 3., mjerodavno pravo određuje se, ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 5.–8., na sljedeći način:

(a) za ugovor o kupoprodaji robe mjerodavno je pravo države u kojoj prodavatelj ima uobičajeno boravište;

(b) za ugovor o pružanju usluga mjerodavno je pravo države u kojoj pružatelj usluge ima uobičajeno boravište;

(c) za ugovor čiji je predmet stvarno pravo na nekretnini odnosno pravo najma ili zakupa nekretnine mjerodavno je pravo države u kojoj se nekretnina nalazi;

(d) bez obzira na točku (c), za najam ili zakup nekretnine sklopljen za privremeno privatno korištenje za razdoblje koje nije duže od šest uzastopnih mjeseci, mjerodavno je pravo države u kojoj najmodavac ili zakupodavac ima uobičajeno boravište, pod uvjetom da je najmoprimac ili zakupoprimac fizička osoba te da ima uobičajeno boravište u istoj državi;

(e) za ugovor o franšizi mjerodavno je pravo države u kojoj korisnik franšize ima uobičajeno boravište;

(f) za ugovor o distribuciji mjerodavno je pravo države u kojoj distributer ima uobičajeno boravište;

(g) za ugovor o kupoprodaji robe putem dražbe mjerodavno je pravo države u kojoj se odvija dražba, ako je to mjesto moguće utvrditi;

(h) za ugovor sklopljen unutar višestranoga sustava, koji udružuje ili olakšava udruživanje većeg broja interesa trećih osoba za kupnju ili prodaju financijskih instrumenata u smislu članka 4. stavka 1., točke 17. Direktive 2004/39/EZ, po pravilima koja nisu diskrecijska i koji uređuje samo jedno pravo, mjerodavno je to pravo.

2. Ako ugovor ne spada u stavak 1. ovoga članka ili ako sastojci ugovora spadaju u više točaka od (a) do (h) toga stavka, za ugovor je mjerodavno pravo države uobičajenog boravišta stranke koja je dužna ispuniti činidbu koja je karakteristična za taj ugovor.

3. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je ugovor očito uže povezan s nekom drugom državom od one navedene u stavicima 1. ili 2., mjerodavno je pravo te druge države.

4. Ako se mjerodavno pravo ne može utvrditi primjenom stavaka 1. ili 2., za ugovor je mjerodavno pravo države s kojom je on najuže povezan.

Članak 5.

Ugovori o prijevozu

1. Ukoliko pravo mjerodavno za ugovor o prijevozu nije izabrano u skladu s člankom 3., mjerodavno je pravo države u kojoj prijevoznik ima uobičajeno boravište, ako se u toj državi ujedno nalazi i mjesto ukrcaja ili mjesto isporuke ili se uobičajeno boravište pošiljatelja također nalazi u toj državi. Ako te pretpostavke nisu ispunjene, mjerodavno je pravo države u kojoj se nalazi mjesto isporuke koje su odredile stranke.

2. Ukoliko pravo mjerodavno za ugovor o prijevozu putnika stranke nisu izabrale u skladu s drugim podstavkom, mjerodavno je pravo države u kojoj putnik ima uobičajeno boravište, pod uvjetom da se ili mjesto polazišta ili mjesto odredišta nalazi u toj državi. Ako te pretpostavke nisu ispunjene, mjerodavno je pravo države u kojoj se nalazi uobičajeno boravište prijevoznika.

Stranke mogu u skladu s člankom 3. kao mjerodavno pravo za ugovor o prijevozu putnika izabrati samo pravo države u kojoj se nalazi:

- (a) uobičajeno boravište putnika, ili
- (b) uobičajeno boravište prijevoznika, ili
- (c) glavna uprava prijevoznika, ili
- (d) mjesto polazišta, ili
- (e) mjesto odredišta.

3. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je ugovor, ako mjerodavno pravo nije izabrano, očito uže povezan s nekom drugom državom koja nije država navedena u stavicima 1. i 2., mjerodavno je pravo te druge države.

Članak 6.

Potrošački ugovori

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 5. i 7., za ugovor koji sklopi fizička osoba u svrhe koje se ne mogu smatrati njezinom profesionalnom ili poslovnom djelatnošću (potrošač) s drugom osobom koja djeluje u obavljanju svoje profesionalne ili poslovne djelatnosti (poduzetnik), mjerodavno je pravo države u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište, pod uvjetom da poduzetnik:

(a) obavlja svoju profesionalnu ili poslovnu djelatnost u državi u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište, ili

(b) na bilo koji način usmjerava tu djelatnost na tu državu ili na više država, uključujući tu državu,

te da je ugovor obuhvaćen opsegom tih djelatnosti.

2. Bez obzira na stavak 1., stranke mogu prema članku 3. izabrati mjerodavno pravo za ugovor koji ispunjava pretpostavke iz stavka 1. Međutim, takav izbor ne može potrošača lišiti zaštite koja mu je zajamčena propisima koji se ne mogu isključiti sporazumom, prema pravu koje bi bilo mjerodavno na temelju stavka 1., da mjerodavno pravo nije izabrano.

3. Ako pretpostavke iz točaka (a) ili (b) nisu ispunjene, pravo mjerodavno za ugovor između potrošača i poduzetnika utvrđuje se prema člancima 3. i 4.

4. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na:

(a) ugovor o pružanju usluga kada je usluge potrebno pružiti potrošaču isključivo u državi koja nije država u kojoj on ima uobičajeno boravište;

(b) ugovor o prijevozu, osim ugovora o paket-putovanju u smislu Direktive Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o paket-putovanjima, organiziranim izletima i paket-aranžmanima;¹⁵

(c) ugovor čiji je predmet neko stvarno pravo na nekretnini odnosno pravo najma ili zakupa nekretnine, osim ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, u smislu Direktive 94/47/EZ;

(d) prava i obveze koje tvore financijski instrument kao i prava i obveze koje čine uvjete javne ponude i javnih ponuda za preuzimanje koje se odnose na prenosive vrijednosne papire te upis ili iskup udjela u tijelima za kolektivno ulaganje u vrijednosne papire, ukoliko te djelatnosti ne predstavljaju pružanje financijskih usluga;

(e) ugovor sklopljen unutar sustava na koji se primjenjuje odredba članka 4. stavka 1 (h).

Članak 7.

Ugovori o osiguranju

1. Ovaj se članak odnosi na ugovore navedene u stavku 2., bez obzira na to nalazi li se osigurani rizik u državi članici, te na sve druge ugovore o osiguranju koji pokrivaju ri-

¹⁵ SL L 158, 23. 6. 1990., str. 59.

zike koji se nalaze na području neke države članice. On se ne primjenjuje na ugovore o reosiguranju.

2. Za ugovor o osiguranju koji pokriva veliki rizik, u smislu članka 5. (d) Prve direktive Vijeća 73/239/EEZ od 24. srpnja 1973. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi o pokretanju i obavljanju poslovanja s direktnim osiguranjem koje nije životno osiguranje,¹⁶ mjerodavno je pravo koje izaberu stranke u skladu s člankom 3. ove Uredbe.

Ako stranke nisu izabrale mjerodavno pravo, za ugovor o osiguranju mjerodavno je pravo države u kojoj osiguravatelj ima uobičajeno boravište. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je ugovor očito uže povezan s nekom drugom državom, mjerodavno je pravo te druge države.

3. U slučaju ugovora o osiguranju koji ne predstavlja ugovor obuhvaćen stavkom 2., stranke mogu u skladu s člankom 3. izabrati jedno od sljedećih prava:

- (a) pravo bilo koje države članice gdje se nalazi rizik u vrijeme sklapanja ugovora;
- (b) pravo države u kojoj osiguranik ima uobičajeno boravište;
- (c) u slučaju životnog osiguranja, pravo države članice čiji je osiguranik državljanin;

(d) za ugovore o osiguranju koji pokrivaju rizike ograničene na događaje u nekoj državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi rizik, pravo te države članice;

(e) kada osiguranik ugovora koji je obuhvaćen ovim stavkom obavlja komercijalne ili industrijske djelatnosti, odnosno slobodno zanimanje, a ugovor o osiguranju pokriva dva ili više rizika koji se odnose na te djelatnosti i nalaze se u različitim državama članicama, pravo bilo koje od predmetnih država članica ili pravo države u kojoj osiguranik ima uobičajeno boravište.

Ako u slučajevima navedenim u točkama (a), (b) ili (e) navedene države članice omogućuju veću slobodu izbora mjerodavnog prava za ugovor o osiguranju, stranke mogu iskoristiti tu slobodu.

Ako stranke nisu izabrale mjerodavno pravo prema ovom stavku, za ugovor je mjerodavno pravo države članice u kojoj se nalazi rizik u vrijeme sklapanja ugovora.

4. Sljedeća dodatna pravila primjenjuju se na ugovore o osiguranju koji obuhvaćaju rizike za koje država članica propisuje obvezu ugovaranja osiguranja:

(a) ugovor o osiguranju ne ispunjava obvezu sklapanja osiguranja ako ne ispunjava posebne odredbe koje se odnose na to osiguranje, a koje je utvrdila država članica koja propisuje osiguranje. Kad je pravo države članice u kojoj se nalazi rizik u suprotnosti s pravom države članice koja propisuje obvezu sklapanja osiguranja, prevladava potonje pravo;

(b) iznimno od odredaba stavaka 2. i 3., država članica može odrediti da je za ugovor o osiguranju mjerodavno pravo države članice koja propisuje obvezu ugovaranja osiguranja.

¹⁶ SL L 228, 16. 8. 1973., str. 3. Direktiva kako je zadnji put izmijenjena i dopunjena Direktivom 2005/68/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća (SL L 323, 9. 12. 2005., str. 1).

5. Za potrebe stavka 3. podstavka 3. i stavka 4., ako ugovor obuhvaća rizike koji se nalaze u više država članica, uzima se da se on sastoji od više ugovora od kojih se svaki odnosi na jednu državu članicu.

6. Za potrebe ovog članka, država u kojoj se rizik nalazi utvrđuje se u skladu s člankom 2. (d) Druge direktive Vijeća 88/357/EEZ od 22. lipnja 1988. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi o direktnom osiguranju koje nije životno osiguranje i kojom se utvrđuju odredbe za jednostavnije učinkovito ostvarivanje slobode pružanja usluga,¹⁷ a u slučaju životnog osiguranja, država u kojoj se rizik nalazi smatra se državom obveze u smislu članka 1. stavka 1. točke (g) Direktive 2002/83/EZ.

Članak 8.

Pojedinačni ugovori o radu

1. Za pojedinačni ugovor o radu mjerodavno je pravo koje izaberu stranke prema članku 3. Međutim, takav izbor prava ne može radnika lišiti zaštite koju mu jamče propisi koji se ne mogu isključiti sporazumom prema pravu koje bi, da nije bilo izbora, bilo mjerodavno na temelju stavaka 2., 3. i 4. ovog članka.

2. Ako se mjerodavno pravo ne može utvrditi prema stavku 2., za ugovor je mjerodavno pravo države u kojoj, odnosno iz koje, radnik uobičajeno obavlja rad na temelju ugovora. Ne smatra se da se promijenila država u kojoj se rad uobičajeno obavlja, ako je zaposlenik privremeno zaposlen u drugoj državi.

3. Ako se mjerodavno pravo ne može utvrditi prema stavku 2., za ugovor je mjerodavno pravo države u kojoj se nalazi sjedište poslovnog nastana putem kojega je radnik zaposlen.

4. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je ugovor u užoj vezi s državom koja nije država navedena u staccima 2. i 3., mjerodavno je pravo te druge države.

Članak 9.

Pravila neposredne primjene

1. Pravila neposredne primjene su propisi čiju primjenu država smatra toliko važnom za zaštitu njezinoga javnoga interesa, kao što je njezin politički, društveni i gospodarski ustroj, da se ona primjenjuju na sve slučajeve koji ulaze u njihovo polje primjene, bez obzira na pravo koje je inače mjerodavno za ugovor prema ovoj Uredbi.

2. Ova Uredba ne dira u primjenu pravila neposredne primjene prava države suda.

3. Mogu se primijeniti i pravila neposredne primjene prava države u kojoj obveze koje proizlaze iz ugovora moraju biti ili su bile ispunjene, ako ta pravila ispunjenje ugovora čine nezakonitim. Pri odlučivanju trebaju li se ti propisi primijeniti, uzima se u obzir njihova priroda i svrha te posljedice njihove primjene, odnosno neprimjene.

¹⁷ SL L 172, 4. 7. 1988., str. 1. Direktiva kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Direktivom 2005/14/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća (SL L 149, 11. 6. 2005., str. 14.).

Članak 10.

Pristanak i materijalna valjanost

1. Postojanje i valjanost ugovora ili neke njegove odredbe utvrđuju se prema pravu koje bi prema ovoj Uredbi bilo mjerodavno za ugovor da je ugovor ili neka njegova odredba valjana.

2. Ako, međutim, iz okolnosti slučaja proizlazi da ne bi bilo razumno ocjenjivati učinak postupaka neke stranke prema pravu utvrđenom u stavku 1., ta se stranka može pozvati na pravo države u kojoj ima uobičajeno boravište, kako bi utvrdila da nije dala svoj pristanak.

Članak 11.

Formalna valjanost

1. Ugovor koji sklope osobe, ili njihovi zastupnici, koji se nalaze u istoj državi u vrijeme njegova sklapanja, valjan je u pogledu oblika ako ispunjava pretpostavke koje u pogledu oblika propisuje pravo koje je prema ovoj Uredbi mjerodavno za sadržaj tog ugovora ili pravo države u kojoj je sklopljen.

2. Ugovor koji sklope osobe, ili njihovi zastupnici, koji se nalaze u različitim državama u vrijeme njegova sklapanja, valjan je u pogledu oblika ako ispunjava pretpostavke koje u pogledu oblika propisuje pravo koje je prema ovoj Uredbi mjerodavno za sadržaj tog ugovora ili pravo bilo koje od država u kojima se u vrijeme sklapanja ugovora nalazi bilo koja od stranaka ili njihov zastupnik, ili pravo države u kojoj je bilo koja od stranaka u to vrijeme imala uobičajeno boravište.

3. Jednostrani pravni posao koji se odnosi na ugovor koji je sklopljen ili se ima sklopiti, valjan je u pogledu oblika ako ispunjava pretpostavke koje u pogledu oblika propisuje pravo koje je mjerodavno, odnosno koje bi prema ovoj Uredbi bilo mjerodavno, ili pravo države u kojoj je akt sastavljen, odnosno pravo države u kojoj je osoba koja je poduzela pravni posao u to vrijeme imala uobičajeno boravište.

4. Stavci 1., 2. i 3. ovog članka ne primjenjuju se na ugovore koji su obuhvaćeni člankom 6. Za oblik tih ugovora mjerodavno je pravo države u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište.

5. Bez obzira na stavke 1.–4., za ugovor čiji je predmet stvarno pravo na nekretnini ili pravo najma ili zakupa nekretnine mjerodavne su pretpostavke koje u pogledu oblika propisuje pravo države u kojoj se nalazi nekretnina, ako se na temelju tog prava:

- (a) te pretpostavke propisuju bez obzira na državu u kojoj je ugovor sklopljen i bez obzira na pravo koje je mjerodavno za ugovor; i
- (b) te se pretpostavke ne mogu isključiti sporazumom.

Članak 12.

Opseg mjerodavnog prava

1. Mjerodavno pravo za ugovor na temelju ove Uredbe uređuje osobito:

- (a) tumačenje;
- (b) ispunjenje;

(c) unutar ovlaštenja koja sud ima prema svom postupovnom pravu, posljedice potpunog ili djelomičnog neispunjenja, uključujući i određivanje naknade štete, ako je to utvrđeno propisima;

(d) različite načine prestanka obveza, zastaru i gubitak prava što nastaju protekom roka;

(e) posljedice ništetnosti ugovora.

2. U pogledu vrste i načina ispunjenja kao i mjera koje vjerovnik treba poduzeti u slučaju ispunjenja s nedostacima, uzima se u obzir pravo države ispunjenja.

Članak 13.

Pravna i poslovna nesposobnost

Ako su ugovor sklopile osobe koje se nalaze u istoj državi, fizička osoba koja bi prema pravu te države bila pravno i poslovno sposobna može se pozvati na pravnu odnosno poslovnu nesposobnost koja proizlazi iz prava neke druge države, samo ako je druga stranka znala za tu nesposobnost u vrijeme sklapanja ugovora, odnosno nije znala za nju zbog nepažnje.

Članak 14.

Prijenos tražbine

1. Za odnos između cedenta i cesionara iz prijenosa tražbine prema trećoj osobi (dužniku) mjerodavno je pravo koje je prema ovoj Uredbi mjerodavno za ugovor između cedenta i cesionara.

2. Pravo mjerodavno za prenesenu tražbinu uređuje njezinu prenosivost, odnos između cedenta i dužnika, pretpostavke pod kojima je prema dužniku moguće pozivati se na prijenos kao i pitanje je li dužnik ispunio svoju obvezu.

3. Pojam "prijenos" u ovom članku obuhvaća puni prijenos tražbine, prijenos tražbine radi osiguranja kao i prijenos zaloga ili drugih prava osiguranja na tražbinama.

Članak 15.

Zakonska subrogacija

Ako neka osoba (vjerovnik) ima ugovornu tražbinu prema drugoj osobi (dužniku) i ako je neka treća osoba u obvezi podmiriti vjerovnika ili ga je ispunjavajući tu obvezu već podmirila, prema pravu mjerodavnom za dužnost treće osobe da podmiri vjerovnika ocjenjuje se je li i u kojoj mjeri treća osoba ovlaštena prema dužniku ostvarivati prava koja je vjerovnik imao prema dužniku po pravu koje je mjerodavno za njihov odnos.

Članak 16.

Odgovornost više osoba

Ako vjerovnik ima tražbinu prema više dužnika koji su odgovorni za istu tražbinu, a jedan od dužnika je već podmirio tražbinu djelomično ili u cijelosti, pravo mjerodavno za dužnikovu obvezu prema vjerovniku mjerodavno je i za dužnikovo pravo regresa prema drugim dužnicima. Drugi dužnici mogu se pozivati na prigovore koje su imali prema dužniku u mjeri u kojoj to dopušta pravo mjerodavno za njihove obveze prema vjerovniku.

Članak 17.

Prijeboj

Ako pravo na prijeboj nije predviđeno ugovorom, za prijeboj je mjerodavno pravo koje je mjerodavno za tražbinu protiv koje se prijeboj ističe.

Članak 18.

Teret dokaza

1. Pravo koje je prema ovoj Uredbi mjerodavno za ugovornu obvezu primjenjuje se u mjeri u kojoj, za ugovorne obveze, sadrži pravila koja postavljaju pravne predmnjeve ili određuju teret dokaza.

2. Pravni posao se može dokazivati bilo kojom vrstom dokaza koju dopušta pravo suda ili bilo koje od prava navedenih u članku 11. prema kojemu je taj pravni posao valjan u pogledu oblika, ukoliko se takav dokaz može izvesti na sudu pred kojim je pokrenut postupak.

POGLAVLJE III.

OSTALE ODREDBE

Članak 19.

Uobičajeno boravište

1. U smislu ove Uredbe, uobičajeno boravište društava, udruga i pravnih osoba je mjesto njihove glavne uprave.

Uobičajenim boravištem fizičke osobe koja djeluje u okviru svojeg poslovanja smatra se njezino glavno mjesto poslovanja.

2. Ako se ugovor sklapa u okviru poslovanja podružnice, zastupstva ili drugog poslovnog nastana, ili ako je prema ugovoru za ispunjenje odgovorna neka podružnica, zastupstvo ili poslovni nastan, uobičajeno boravište je mjesto gdje se podružnica, zastupstvo ili drugi poslovni nastan nalazi.

3. Za određivanje uobičajenog boravišta mjerodavno je vrijeme sklapanja ugovora.

Članak 20.

Isključenje uzvrata i upućivanja dalje

Primjena prava bilo koje države prema ovoj Uredbi znači primjenu pravila prava koja su na snazi u toj državi, osim pravila međunarodnog privatnog prava, osim ako u ovoj Uredbi nije drugačije određeno.

Članak 21.

Javni poredak države suda

Primjena neke odredbe prava na koje upućuje ova Uredba može se odbiti samo ako bi njezina primjena bila očito protivna javnom poretku države suda.

Članak 22.

Države s nejedinstvenim pravnim sustavom

1. Ako se neka država sastoji od više teritorijalnih jedinica, od kojih svaka ima vlastita pravna pravila o ugovornim obvezama, svaka se teritorijalna jedinica smatra državom za potrebe određivanja mjerodavnog prava prema ovoj Uredbi.

2. Država članica u kojoj različite teritorijalne jedinice imaju svoja vlastita pravna pravila o ugovornim obvezama, nije dužna primijeniti ovu Uredbu na sporove isključivo između prava tih jedinica.

Članak 23.

Odnos s drugim propisima prava Zajednice

S iznimkom članka 7., ova Uredba ne dira u primjenu propisa prava Zajednice, koje u pogledu posebnih područja, propisuju kolizijska pravila za ugovorne obveze.

Članak 24.

Odnos s Rimskom konvencijom

1. Ova Uredba zamjenjuje Rimsku konvenciju u državama članicama, osim u pogledu područja država članica koja spadaju u teritorijalno polje primjene te konvencije, a na koje se ova Uredba ne primjenjuje na temelju članka 299. Ugovora.

2. U mjeri u kojoj ova Uredba zamjenjuje odredbe Rimske konvencije, svako upućivanje na tu konvenciju tumači se kao upućivanje na ovu Uredbu.

Članak 25.

Odnos s postojećim međunarodnim konvencijama

1. Ova Uredba ne dira u primjenu međunarodnih konvencija kojima su jedna ili više država članica stranke u vrijeme donošenja ove Uredbe, a kojima se utvrđuju kolizijska pravila za ugovorne obveze.

2. Međutim, ova Uredba, u odnosima između država članica, ima prednost pred konvencijama koje su sklopljene isključivo između dvije ili više njih ukoliko se te konvencije odnose na područja uređena ovom Uredbom.

Članak 26.

Popis konvencija

1. Najkasnije 17. lipnja 2009., države članice moraju obavijestiti Komisiju o konvencijama navedenim u članku 25. stavku 1. Nakon tog datuma, države članice moraju obavijestiti Komisiju o svakom otkazu takvih konvencija.

2. U roku od šest mjeseci od primitka obavijesti navedene u stavku 1., Komisija u Službenom listu Europske unije objavljuje:

(a) popis konvencija naveden u stavku 1.;

(b) otkaze navedene u stavku 1.

Članak 27.

Odredba o preispitivanju

1. Najkasnije 17. lipnja 2013., Komisija podnosi Europskome parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru izvješće o primjeni ove Uredbe. Izvješću se po potrebi prilažu prijedlozi za njezine izmjene i dopune. Izvješće sadrži:

(a) istraživanje o mjerodavnom pravu za ugovore o osiguranju te ocjenu učinka odredaba koje treba uvesti, ako ih ima; i

(b) procjenu primjene članka 6., osobito u pogledu koherentnosti prava Zajednice u području zaštite potrošača.

2. Najkasnije 17. lipnja 2010., Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o pitanju učinkovitosti prijenosa tražbine prema trećima i o položaju te tražbine u odnosu na pravo neke druge osobe. Izvješću se po potrebi prilažu prijedlozi za izmjene i dopune Uredbe i ocjena učinka odredaba koje bi trebalo usvojiti.

Članak 28.

Primjena u vremenu

Ova se Uredba primjenjuje na ugovore sklopljene od 17. prosinca 2009. nadalje.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadeseti dan od objave u Službenom listu Europske unije.

Ona se primjenjuje od 17. prosinca 2009. osim članka 26. koji se primjenjuje od 17. lipnja 2009.

Ova Uredba u cijelosti obvezuje i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Strasbourgu, 17. lipnja 2008.

Za Europski parlament

Predsjednik
H.-G. Pöttering

Za Vijeće
Predsjednik
J. Lenarčič